

سُبْحَانَكَ يَا عَزِيزُ

سازمان تأمین اجتماعی

آشنایی با قوانین و مقررات تأمین اجتماعی

مقدمه

سازمان تأمین اجتماعی یک سازمان عمومی غیردولتی است که بخش عمده منابع مالی آن از محل حق بیمه ها (بامشارکت بیمه شده و کارفرما) تأمین می شود و متکی به منابع دولتی نیست . به همین دلیل ، دارایی ها و سرمایه های آن متعلق به اقشار تحت پوشش در نسل های متوالی است و نمی تواند قابل ادغام با هیچیک از سازمان ها و مؤسسات دولتی یا غیردولتی باشد.

تکیه گاه اصلی این سازمان مشارکت سه جانبه کارفرمایان ، بیمه شدگان و دولت در عرصه های مختلف سیاست گذاری ، تصمیم گیری های کلان و تأمین منابع مالی است .

* مهمترین تعهدات و خدمات سازمان تأمین اجتماعی در بخش تعهدات بلند مدت شامل :

* بازنشستگی

* از کار افتادگی

* بازماندگان

بازنشستگی در قانون تأمین اجتماعی

تعریف بر اساس بند ۱۵ ماده ۲ :

* بازنشستگی عبارت است از عدم اشتغال بیمه شده به کار به سبب رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون

مستمری بازنشستگی

- * پایان دوران کار هر فرد ، به مرحله ای از مراحل عمر می انجامد که در اصطلاح دوران بازنشستگی خوانده می شود .
- * پرداخت مستمری بازنشستگی و تأمین شرایط زندگی مناسب برای بیمه شدگان به هنگام بازنشستگی ، یکی از کارکردهای اصلی نظام بیمه های اجتماعی است
- * سازمان تأمین اجتماعی به عنوان محوری ترین بخش نظام بیمه های اجتماعی کشور، در قبال دریافت حق بیمه از بیمه شدگان در دوران اشتغال آنان، مسئولیت پرداخت مستمری، حق مسکن و تأمین و ارائه خدمات درمانی به بیمه شدگان و خانواده آنان را در هنگام بازنشستگی بر عهده دارد

شرایط بازنشستگی براساس ماده ۷۶ قانون

- * حداقل سابقه پرداخت حق بیمه مقرر را قبل از تاریخ تقاضای بازنشستگی پرداخته باشند .
- * سن مرد به ۶۰ سال تمام و سن زن ۵۵ سال تمام رسیده باشد .
- * بیمه شدگانی میتوانند از مستمری بازنشستگی طبق ماده ۷۶ قانون استفاده نمایند که تا تاریخ تقاضای بازنشستگی (بعد از " ۹۰/۷/۱۳ حداقل ۲۰ سال تمام) حق بیمه به مأخذ کامل را به سازمان پرداخت نموده باشند . (این حداقل حسب بند ۳ جزءب قانون اصلاح تبصره ۲ ماده ۷۶ قانون تامین اجتماعی مصوب ۸۰/۷/۱۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام از ۱۴ مهر هر سال ، یکسال اضافه میگردد تا این حداقل به ۲۰ سال تمام برسد)

مشمولین کارهای سخت و زیان آور (مشمولین قانون کار)

* دارا بودن ۲۰ سال سابقه متوالی اشتغال در کارهای سخت و زیان آور یا دارا بودن ۲۵ سال سابقه متناوب اشتغال در کارهای سخت و زیان آور (بدون شرط سنی)

تبصره یک ماده ۷۶ قانون

- * در این تبصره در صورتیکه بیمه شدگان :
- * ۳۰ سال تمام کار کرده و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند .
- * سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد میتوانند تقاضای بازنشستگی نمایند .

بازنشستگی متناسب با سنوات پرداخت حق بیمه

* طبق ماده واحده در قانون تعیین تکلیف تأمین اجتماعی اشخاصی که ده سال و کمتر حق بیمه پرداخت کرده اند مصوب ۹۲/۷/۱۷ مجلس شورای اسلامی ارسال و در خصوص بازنشستگی بیمه شدگانی که شرایط لازم طبق مقررات عام قانون تأمین اجتماعی را احراز نمی کنند .

مشمولین این قانون جهت ارائه درخواست بازنشستگی عبارتند از:

- * الف : آندسته از بیمه شدگان متقاضی که دارای حداقل ۶۰ سال تمام سن برای مردان و ۵۵ سال تمام سن برای زنان بوده و دارای حداقل ۱۰ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند.
- * ب : بیمه شدگانی که دارای ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه بوده و در اجرای مقررات جاری ، طبق آرای کمیسیونهای پزشکی موضوع ماده ۹۱ قانون مزبور از کارافتاده کلی شناخته شده لیکن حائز شرایط دریافت مستمری نگردیده و سن متقاضیان مرد کمتر از ۶۰ سال و زن کمتر از ۵۵ سال باشد.

تبصره ۳ ماده ۷۶ قانون

* بیمه شدگانی که دارای ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند میتوانند بدون در نظر گرفتن شرط سنی مقرر در قانون تقاضای بازنشستگی نمایند.

تبصره ۴ ماده ۷۶ قانون (بازنشستگی زنان کارگر)

- * به موجب تبصره ۴ ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی زنان کارگر با داشتن حداقل ۲۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه و ۴۲ سال تمام سن میتوانند از مزایای بازنشستگی بهره مند گردند ، به شرط آنکه در زمان تقاضای بازنشستگی یا ترک کار مشمول قانون کار قرار داشته باشند.
- * لازم به ذکر است که مستمری این افراد مشمول ماده ۱۱۱ قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.
- * توضیح : برقراری مستمری بازنشستگی طبق ماده ۷۶ قانون و تبصره های مربوط به آن کلاً در اختیار بیمه شده بوده و موقوف به درخواست کتبی وی خواهد بود و کارفرما نمیتواند در صورت احراز شرایط مذکور تقاضای بازنشستگی بیمه شده خود را بنماید .

ماده ۷۸ قانون

* طبق ماده ۷۸ قانون تأمین اجتماعی کارفرما منحصرأً می تواند بازنشستگی بیمه شدگانی را که حداقل پنج سال پس از رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون به کار خود ادامه داده اند را از سازمان تقاضا نماید. (مردان در ۶۵ سالگی تمام و زنان در ۶۰ سالگی تمام)

* این ماده قانونی منحصرأً درخصوص مشمولین ماده ۷۶ قانون و با احراز حداقل سابقه قابل قبول و تغییرات بعدی آن امکان پذیر بوده و در مورد تبصره های ماده ۷۶ قانون جاری نیست.

نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران ، جنگ تحمیلی و آزادگان

* با داشتن حداقل ۲۰ سال سابقه خدمت یا بیمه پردازی و داشتن حداقل ۵۰ سال سن برای مردان و ۴۵ سال سن برای زنان از مزایای بازنشستگی قانون مذکور بهره مند گردند.

* شایان ذکر است که جانبازان و آزادگان مشمول در صورتیکه مدت سابقه مبنای بازنشستگی و یا بیمه پردازی آنها با احتساب مجموع سابقه خدمت و یا بیمه پردازی (حداقل ۲۰ سال) و سنوات ارفاقی (حداکثر ۱۰ سال) ، ۳۰ سال تمام باشد از احراز شرط سنی بازنشستگی معاف خواهند بود .

* برآورد هزینه سنوات ارفاقی = یک ماه آخرین حقوق + ۳۰٪ حق بیمه + ۲۰٪ هزینه جانبی

جدول سنوات ارفاقی جانبازان انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی

مدت سنوات ارفاقی	درصد جانبازی
۳ سال	۲۰ درصد
۴ سال	۲۵ درصد
۵ سال	۳۰ درصد
۶ سال	۳۵ درصد
۷ سال	۴۰ و ۴۵ درصد
۸ سال	۵۰ و ۵۵ درصد
۹ سال	۶۰ و ۶۵ درصد
۱۰ سال	۷۰ درصد و بالاتر

نحوه بازنشستگی قانون مشاغل سخت و زیان آور (مشمولین پیمانی و رسمی)

* به موجب تبصره ۳ ماده واحده قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷/۰۹/۰۱ می توانند شاغلین مشاغل سخت و زیان آور که وظایف مربوط به شغل آنان باعث بروز ناراحتی های جسمی و روحی می گردد، با داشتن حداقل ۲۰ سال سابقه خدمت و ۵۰ سال سن برای مردان و ۴۵ سال سن برای زنان بر اساس درخواست کتبی با حداکثر ۵ سال ارفاق بازنشسته شوند.

(فرایند آن همانند شاغلین مشمول صندوق بازنشستگی کشوری می باشد.)

برآورد هزینه سنوات ارفاقی = یک ماه میانگین حقوق
بازنشستگی +۳۰٪ حق بیمه +۲۰٪ هزینه جانبی

بازنشستگی کار با اشعه

* در این نوع از بازنشستگی، افرادی که به نحوی با اشعه در تماس هستند، می توانند با ارائه گواهی از سوی سازمان انرژی اتمی مبنی بر مشخص نمودن گروه پرتو و همچنین میزان سنوات ارفاقی، از بازنشستگی وفق قانون مذکور بهره مند گردند.

* بازنشستگی این افراد به گونه ای است که حداکثر سنوات ارفاقی آنان برای کارکنان با پرتو گروه الف حداکثر ۱۰ سال و پرتو ب حداکثر ۶ سال خواهد بود.

* که در صورت داشتن ۳۰ سال سابقه (اعم از سابقه اصلی و ارفاقی) می توانند بازنشسته شوند.

بازنشستگی مشمولین بند (خ) ماده ۸۷ قانون برنامه ششم توسعه

* همسران و فرزندان شاغل شهدا با حداقل ۲۲ سال سابقه خدمت قابل قبول و بدون شرط سنی می توانند درخواست بازنشستگی خود را با استفاده از سنوات ارفاقی (حداکثر به مدت ۸ سال) ارائه نمایند. در هر صورت مجموع سنوات مذکور با احتساب سنوات ارفاقی باید حداقل ۳۰ سال باشد.

* نحوه محاسبه هزینه های سنوات ارفاقی

برآورد هزینه سنوات ارفاقی = یک ماه میانگین حقوق بازنشستگی
+ ۳۰٪ حق بیمه + ۲۰٪ هزینه جانبی

بازنشستگی مشمولین بند (ز) ماده ۸۸ قانون برنامه ششم توسعه

* فرزندان شاغل شهدا با حداقل ۲۲ سال سابقه خدمت قابل قبول و بدون شرط سنی می توانند درخواست بازنشستگی خود را با استفاده از سنوات ارفاقی (حداکثر به مدت ۸ سال) ارائه نمایند. در هر صورت مجموع سنوات مذکور با احتساب سنوات ارفاقی باید حداقل ۳۰ سال باشد.

* نحوه محاسبه هزینه های سنوات ارفاقی

برآورد هزینه سنوات ارفاقی = یک ماه آخرین حقوق + ۳۰٪ حق بیمه + ۲۰٪ هزینه جانبی

بازنشستگی کارکنان دستگاه های اجرایی پیمانی و رسمی

- * ۱- مردان و زنان با داشتن حداقل ۳۰ سال سابقه خدمت قابل قبول دارای مشاغل غیر تخصصی و بدون شرط سنی
- * ۲- مردان و زنان با داشتن حداقل ۳۵ سال سابقه خدمت قابل قبول دارای مشاغل تخصصی با تحصیلات دانشگاهی کارشناسی ارشد و بالاتر و بدون شرط سنی
- * ۳- مردان و زنان با ارائه درخواست کتبی داشتن حداقل ۳۰ سال سابقه خدمت قابل قبول دارای مشاغل تخصصی با تحصیلات دانشگاهی کارشناسی ارشد و بالاتر و بدون شرط سنی
- * ۴- مردان دارای حداقل ۲۵ سال سابقه خدمت قابل قبول و ۶۰ سال سن
- * ۵- زنان با ارائه درخواست کتبی و دارا بودن حداقل ۲۵ سال سابقه خدمت قابل قبول و بدون شرط سنی

نحوه محاسبه مستمری بازنشستگی دستگاههای اجرایی

* محاسبه حقوق بازنشستگی مشمولین این قانون با استناد به ماده ۷۷ قانون تامین اجتماعی و تبصره ذیل آن و نیز با لحاظ مفاد ماده ۱۰۴ قانون مدیریت خدمات کشوری بر مبنای ۳۰/۳۰ بوده لیکن در هنگام تعیین حقوق بازنشستگی به بیمه شدگانی که بیش از ۳۰ سال سابقه خدمت دارند تا سقف ۳۵ سال به ازای هر سال بیمه پردازی مازاد بر ۳۰ سال دو و نیم درصد رقم تعیین شده حقوق بازنشستگی علاوه بر حقوق تعیین شده محاسبه و پرداخت خواهد شد.

مستمری از کار افتادگی

- * حمایت مستمر از بیمه شدگان که در معرض آسیب های جسمی و مالی قرار می گیرند . یکی از مهمترین کارکردهای نظام بیمه های اجتماعی است .
- * اگر بر اثر حادثه و یا بیماری ، قدرت بیمه شده برای ادامه کار کاهش یابد ، به نحوی که در شغل قبلی و یا شغل جدیدی که به مقتضای شرایط جدید جسمی به او واگذار می شود ، نتواند درآمد قبلی خود را کسب کند ، سازمان تأمین اجتماعی وی را تحت پوشش حمایت های خود قرار میدهد .
- * حمایت ها و خدمات این سازمان در مرحله اول متوجه بازگرداندن قدرت کار بیمه شده از طریق ارائه خدمات درمانی و توانبخشی است و اگر این اقدامات موثر واقع نشود ؛ با برقراری مستمری از کارافتادگی کاهش و یا قطع درآمدی را جبران می کند .
- * سازمان تأمین اجتماعی تمامی بیمه شدگان تحت پوشش خود را بدون توجه به میزان سابقه پرداخت حق بیمه در مقابل حوادث ناشی از کار مورد حمایت قرار میدهد ،
- * اما چنانچه بیمه شده ای در اثر حوادث غیر ناشی از کار و یا بیماری های عادی آسیب دیده و توانایی خود را حسب نظر کمیسیونهای پزشکی پیش بینی شده در قانون تأمین اجتماعی به صورت کامل از دست بدهد ، در چارچوب قانون و با احراز شرایط قانونی مورد حمایت قرار می گیرد .

مستمری بازماندگان

- * در صورت تداوم پرداخت حق بیمه ، این پوشش حمایتی تا پایان حیات بیمه شده ادامه می یابد و پس از فوت بیمه شده نیز خانواده او از خدمات حمایتی ویژه ای برخوردار می شوند :
- * با فوت مستمری بگیر بازنشسته و از کارافتاده کلی تحت پوشش تأمین اجتماعی ، خانواده و بازماندگان وی با احراز شرایط پیش بینی شده در قانون تحت حمایت قرار میگیرند.
- * بازماندگان بیمه شده ای که بر اثر حادثه ناشی از کار و یا بیماریهای حرفه ای فوت می کند نیز به همین ترتیب از حمایت سازمان تأمین اجتماعی برخوردار می شوند .
- * اما اگر فوت بیمه شده شاغل ، ناشی از حوادث و بیماریهای عادی باشد حمایت از بازماندگان وی تابع شرایط خاصی خواهد بود.

از توجه شما سپاسگزارم